

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, April 1, 1981 — VLIKo metai

Nr. 61

AR MOKYKLOSE IVEŠ TYLOS VALANDELES?

Pabaltiečių boikoto akcija prieš sovietinių automobilių pardavinėjimą

Pabaltiečiai Australijoje pradėjo boikoto akciją prieš Sovietų automobilius. Žmogaus Teisių Sąjunga HELLP (Help the Estonian, Latvian and Lithuanian Peoples) Hobarte, Tasmnijoje, keipėsi į australų publiką su moraliniu protestu prieš vergų darbo naudojimą Sovietų automobilių pramonėje. Akcija nukreipta prieš automobilių LADA-NIVA, gaminamą centrinėje Žiguli dirbtuvėje. Kai šis automobilis 1983 m. vasarą pasirodė Australijos rinkoje, HELLP kreipėsi į LADOS agentą Tasmnijoje, prašydamą, kad jis nutrauktų jo pardavinėjimą. Taip pat buvo kreiptasi į automobilių pardavėjų profsąjungą. Sovietinių automobilių klausimą 1983 m. lapkričio 10 dieną Australijos parlamente iškėlė senatorius Brian Harradine, kuris paklausė, kaip LADOS importą galima suderinti su Australijos įstatymu, draudžiančiu importuoti vergų darbo gaminius.

JAV-ės tikrai galvoja kaip nors prisidėti prie pavergtųjų tautų išsilaisvinimo. Todėl reikia skubiai jiems paaiškinti, kad taip iš tikrųjų nėra, o Maskva atsilygintų už tokią paslaugą, sustabdymą savo agresija.

Tėviškės Aidai apgailestauja, kad tokie žodžiai pasigirdo iš lietuvių manymu, jiems draugiškios liberalų partijos šulo lūpu. (Elta)

JACOB STEIN KLAUSINĖS E. MEESĖ'A

WASHINGTON, D.C. — Trys federaliniai teisėjai parinko advokatą Jacob A. Stein prezidento patarėjo Edwin Meese III veiklai tyrinėti. Watergate byloje J. Stein gynė vieną kaltinamųjų, kuris buvo išteisintas.

Watergate teisejas pareiškė, kad adv. Stein gali būti geras teisejas, nes jis moka priėti prie klausimo esmės.

Teisininkas Stein pareiškė, kad jam bus reikalingi bent penki mėnesiai. Stein pastebėjo, kad jis apklausinė Mese'e, bet jis yra pasireiškęs, kad jis yra apklausinys ir apie Meese'o debatus su jais. Jis ten pataręs su Meese'o planais.

Geriausias Peru sportininkas, tamsiaodis Augusto Palacios savo Pietų Afrikos valdžios pranešimą, kad jis neturi teisės gyventi kartu su baltode, savo žmona. Palacios rengiasi grįžti į Peru Respubliką.

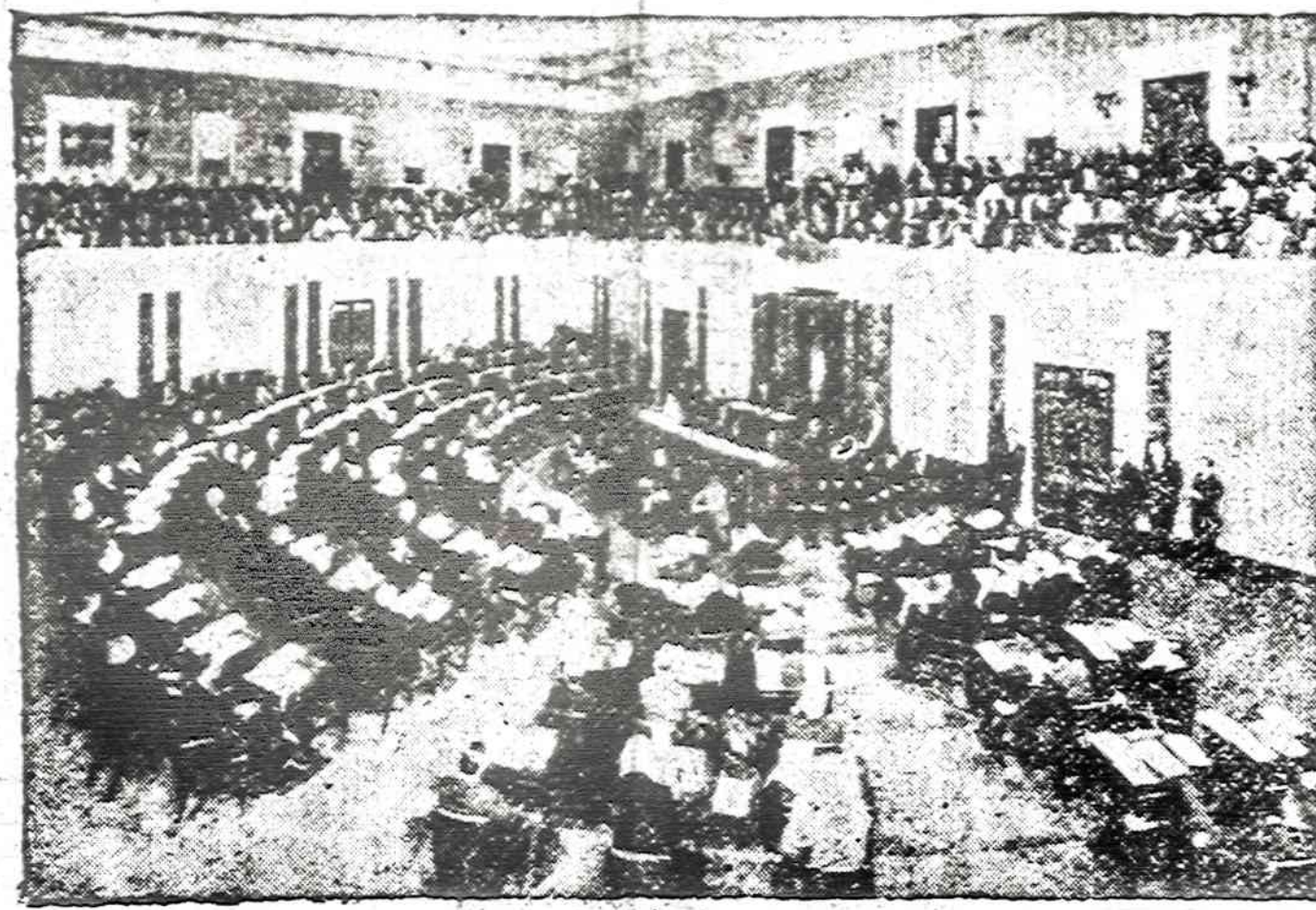
Izraelio premjeras pareiškė, kad Izraelis smarkiai baus palestiniečius teroristus, paskutinėmis dienomis užpuolusius Jeruzalėje nekaltus žmones.

Punjabo nužudytas politikas Chana buvo Banatija Janata partijos pirmininkas.

Durbane, Pietų Afrikoje, buvo išsprogdintas pravažiuojantis automobilis.

Gen. Aleksandro Haig atsiminimų knyga išėję balandžio mėn. pabaigoj.

Aukščiausias teismas pirmadienį pranešė Senatui, kad negali keisti Konstitucijos maldai mokyklose įvesti.

Edward Vrdolyakas išrinktas Cook apskrities demokratų pirmininku

MERAS II. WASHINGTON VISĄ SAVAITĘ GYRESI BŪSIMU LAIMĖJIMU, BET BALSAI ATIDUOTI VIDOLYAKUI

CHICAGO, Ill. — Chicago miesto ir visos Cook apskrities demokratų partijos centro komiteto narių dauguma pirmadienį išrinko 10-los apylinkės aldermaną Edwardą Vrdolyaką demokratų partijos Centro komiteto pirmininku.

Ketvirtos apylinkės aldermanas Timothy Evans, geras mero Harold Washington draugas ir bendradarbis, prieš rinkimus norėjo susitarti su Vrdolyaku kelioms reformoms įvesti Cook apskrities ir Chicago miesto administracijoje, bet nieko iš to nešėjo. Vrdolyakas prisilaikė dienotvarkės, neleido Evansui kalbėti ir pravedė balsavimą. Didele balsų dauguma Vrdolyakas išrinktas pirmininku.

Vrdolyak nebijo grasinimų

Meras Harold Washington visą savaitę organizavo savo šalininkus, kad galėtų išstumti Vrdolyaką iš Cook apskr. Demokratų partijos pirmininko pareigų. Sekmadienį ir pirmadienį Washingtono bendradarbiai paskeidė gaudą, kad Vrdolyako laimėjimas suskaldytų demokratų partiją, ir kad bus įkurta nauja politinė partija. Apie šint Washingtono šalininkų Bismarko viešbutyje neleido Vrdolyakui praeiti. Jie visi aldermanui grasino. Aldermano Evans pareiškimas taip pat buvo grasinimas Vrdolyakui. Vienoj rankoj laikydamas plaktuką, Vrdolyakas pradėjo Centro komiteto posėdį ir tarė susirinkusiems:

— Žinokite ir atsiminkite vieną dalyką: kai ateis diena, kurioje aš padarysiu man grasinantiems bent vieną nuolaidą, būkite tikri, tą dieną aš atiduosiu jums kiekvieną titulą, kurį man davėte, ir aš išeisiu. Partijos skilimu taip pat manęs nenugėdinsite, ir aš žinau, kad luo jūs nieko neatseiksitate. Atsiminkite, kad mums visiems teks dirbti kartu. Susigykinkite su šia mintimi ir dirbkime Chicagoje visi kartu!

Aldermanas J. Evans kalbėjo apie reikiamą praveisti demokratų partijoje reformas.

Vrdolyakas drąsiai susirinkusiems pasakė, kad jis grasinimų nebijo. Prie šalo jis buvo vienas, kai prieakinėse eilėse sėdėjo patys pūkiausio jo priešai. Salėje buvo 80 apylinkių atstovų. Jie buvo iš Chicago miesto wardų ir iš visos Cook apskrities. Kada buvo suskačiuoti visi balsai, tai paaiškėjo, kad už jį buvo paduoti 56 balsai. Šūkaujanti pusė turėjo tikrai 21 balsus. Po balsavimo, dauguma apsupo Vrdolyaką, jį sveikino ir prižadėjo su juo bendradarbiauti.

Mizernai pasijuto meras Harold Washington dėl tų visų šnekų, blogai jautėsi planuotojas G. Dunne ir visa eilė demokratų, kurie kombinavo nuverstį Cook apskrities demokratų partijos pirmininką.

ZADEJO GINTI HAIGĄ NUO KISSINGERIO

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Reaganas, formuluodamas užsienio politiką, paprašė gen. Aleksandrą Haigą prisijungti prie jam dirbančiųjų grupės. "Prezidentas pareiškė, kad jis neleis niekam manęs išsiūti, kaip H. Kissingeris išstūmęs buvusį sekretorių", pažymi savo knygoje A. Haig.

Generolas Haig Baltuosiuose Rūmuose susipažinęs su Edwin Meese III. Jam Meese iš karto nepatiko, bet nieko blogo jame neįžiūrėjęs. Vieną kartą, bevalgant pietus, Meese pasilenkęs prie jo ir paklausęs, ar Haig nori būti prezidentu. Jam Haig atsakė neigiamai, bet šitas Meese klausimas ilgam laikui neišėjęs iš galvos. Jis visą laiką turėjęs galvoje prez. Reaganą, kuris prižadėjęs jam padėti, jei kuris iš prezidento patarėjų bandytų jam pakenkti.

Galų gale jis susikiręs su pačiu prezidentu. Vieną gražią dieną prezidentas jam padavęs neužlipytą voką. Vokė buvęs prezidento parašas, kuris dėkojo už atstatydinimo pareiškimą. Haig tvirtina, kad jis niekad neatstatydino ir nieko nerašė.

SICHAJ NUZUDĖ INDIJOS PAREIGCŲA

NEW DELHI, Indija. Sicha Punjabo provincijoje nušovė aukštą Indijos pareigūną ir nužudė jo asmens sargą. Indijos vyriausybė tojau pasiuntė kariuomenės dalinį, kad galėtų išaiškinti žudikus. Vietoj ramybės, sicha sukėlė maištą prieš atsijustus karus.

Indijos vyriausybė paskelbė karo stovį šventame Amritsar mieste, Jalandure, Ludiane ir Patialoje.

Sichai nužudė gabų parlamento narį Harbans Lal Chaną ir nuolat jo asmenį saugojusį policininką Keval Krišan.

Vakar sicha nušovė dar vieną indą, kuris buvo parinktas į parlamentą — V. N. Tivarij. Pastarojo sicha nepuolė peiliais, bet nušovė iš tolo. Jis pakubomis buvo nuvežtas į ligoinę ir ten mirė.

Antradienį aukso uncija kainavo \$307.

AUKŠCIAUSIAS JAV TEISMAS DRAUDŽIA MALDAS MOKYKLOSE

IVAIRŲ KONGRESO KOMITETAJ SVARSTĖ MALDŲ MOKYKLOSE KLAUSIMĄ; TEISMAS JĮ ISSPRENDĖ

WASHINGTON, D.C. — Beveik prieš kiekvienus svarbesnius rinkimus Amerikoje iškyla maldos klausimas viešose Amerikos mokyklose. Klausimą paminon eilėn kelia katalikai, protestantai, kalvinai, reformatai ir kiti. Visi norėtų, kad mokyklose mokiniai bent minutę galėtų pasimelsti prieš pamokas. Amerikos lietuviams šis klausimas taip pat artai prie širdies. Yra didokas skaičius lietuvių, kurie norėtų, kad jų vaikai, nuėję į mokyklą, galėtų pasimelsti. Jie, žinoma, norėtų, kad mokyklose maldos būtų katalikiškos.

Kongreso atstovai taip pat prieš rinkimus kelia šį klausimą, nes jie tikisi gauti tikinčiųjų balsus. Amerikos prezidentas taip pat įsivėlė į šį klausimą ir keliais atvejais pasisakė už maldas mokyklose. Bet jis toliau nieko neaiškino, nes žinojo, kad klausimas yra gana sudėtingas.

Klausimas jau pateko į Aukščiausią JAV Teismą. Teismas pirmadienį svarstė maldos mokyklose klausimą ir viešbalsiai nutarė, kad jokių maldų Amerikos mokyklose negali būti, nes tai būtų žingsnis prieš Amerikos konstituciją. O konstitucija bet kokia maldas draudžia.

Teismas uždraudė, nes visi tikintieji norėtų, kad būtų melodžiama jų kalba. Amerikoje yra 140 tikėjimų žmonių. Galima įsivaizduoti, kas atsitiktų, bažnyčiose, savo namuose, niejeigu leistų kiekvieno tikėjimo maldas mokyklose skaityti. Jeigu ne visų, tai tektų leisti mokyklose maldas sakyti bent didesnių tikėjimų mokiniais. Mokyklose turėtų skaityti protestantų, katalikų, baptisčių, izraelitų, stačiatikių ir kitų maldas. Reikia turėti galvoje, kad kiekvieno tikėjimo grupėje yra ir netikintieji, pasisakančių prieš maldas. Vienos maldos kalbėjimas sukeltų pasipiktinimą kitais tikinčiųjų tarpe, o pasipiktinimas nuvestų prie barmų, pykčio ir muštynių. Konstitucijos autoritai uždraudė maldas valstybės įstatuose, o aukščiausias teismas pirmadienį paskelbė, kad Amerikoje maldos yra uždraustos. Jas draudžia konstitucija.

Šiomis dienomis aukščiausias teismas svarstys, ar galima leisti mokyklose, vietoj maldos, tyliai praleisti minutę. Tos minutės metu kiekvienas mokinys galėtų savo maldą sakyti; ar, jei netikintis, galėtų apie bet ką galvoti. Kongreso nariai, jų tarpe ir prezidentas, turėjo pakenkti šį svarbų konstitucijos paragrafą, bet aukščiausias teismas yra priešingas konstitucijos keitimui. Šitas klausimas buvo aptartas prieš 200 metų ir konstitucijoj įrašytas maldas draudžiantis paragrafas.

Amerikoje kiekvieno tikėjimo žmonių grupė gali statyti savo maldyklas ir jose melstis. Amerikiečių vaikai gali melstis savo namuose, bažnyčiose, savo namuose, niejeigu leistų kiekvieno tikėjimo maldas mokyklose skaityti. Jeigu ne visų, tai tektų leisti mokyklose maldas sakyti bent didesnių tikėjimų mokiniais. Mokyklose turėtų skaityti protestantų, katalikų, baptisčių, izraelitų, stačiatikių ir kitų maldas. Reikia turėti galvoje, kad kiekvieno tikėjimo grupėje yra ir netikintieji, pasisakančių prieš maldas. Vienos maldos kalbėjimas sukeltų pasipiktinimą kitais tikinčiųjų tarpe, o pasipiktinimas nuvestų prie barmų, pykčio ir muštynių. Konstitucijos autoritai uždraudė maldas valstybės įstatuose, o aukščiausias teismas pirmadienį paskelbė, kad Amerikoje maldos yra uždraustos. Jas draudžia konstitucija.

Aldermanas Edward Vrdolyak pirmadienį išrinktas Cook apsk. demokratų partijos centro komiteto pirmininku.

Vienas LADOS variantas

(sedanas, žinomas ir kaip Žiguli, ar FIAT 124S) pardavinėjamas Kanadoje jau nuo 1978 m. Nuo pat pirmųjų dienų lydydė kontroversija: kanadiečiai, nusistoję prieš šio automobilio žemą kainą (\$1000 Kanadoje, o \$15,890 SSRS-oje), jo paverkė Kanados automobilių pramonę, ir priverstinio darbo naudojimą Sovietų eksporto pramonėje.

Avrahamo Sifrinio paskelbtas duomenimis, "sąžinės kaliniai" ir kiti belaisviai vaidina svarbų vaidmenį sovietinėje automobilių pramonėje. Sifrinas yra Zikzon Jakove, Izraelyje, veikiančio kalinių, psichiatrinų kalėjimų ir priverstinio darbo koncentracijų SSRS-oje tyrimo centro direktorius.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI KRITIKUOJA BUVUSĮ PREMJEŲ FRASERĮ

Melbourne leidžiamas savaitraštis Tėviškės Aidai savo vasario 10 d. laidoje kritikuoja buvusį Australijos ministrį pirmininką M. Fraser už jo straipsnį išspausdintą dienraščiū The Australian sausio 29 d. numeryje. Tame straipsnyje Fraser pataria prezidentui Reaganui nekalbėti apie laisvės viltis žmoniui, nes aktyvus mėginimas tai atsiekti priverstų prie pasaulinės katastrofos. Anot Frasečio, iš tokių Reagano kalbų rusai gali padaryti išvadą, kad

KALENDORĖLIS

Balandžio 4: Izidorius, Eglė, Algaudas, Germanta, Josvydas, Pempė, Utenis.

Saulė teka 5:30, leidžiasi 6:44. Oras vėjuotas, vėsesnis, gali pasnigti.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

Pasaka apie seserį, kuri pavirto į gegutę

Vieną gražiausių lietuvių liaudies pasakų yra sekerė:

Kita karta gyveno Lietuvoj lotingus bajorus. Jis turėjo dukterį ir tris sūnus.

Duktė buvo baltas švelni miškus. Ji visomet rūpindavosi, mokydavo jiems puikiausias šėpes, ausdavo gražiausias juostas, neidavo viskius nerinius jiems patiens pasipuosti ir žirgų gūnioms.

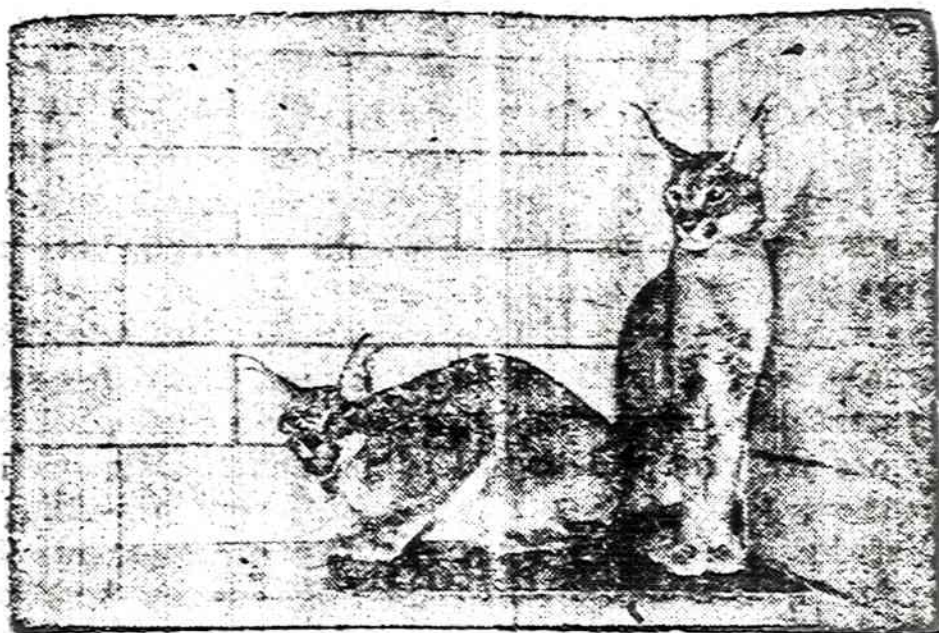
Pagius ją broliai pasidžiaugė darbu. — Ir kitokio atpildo jai nereikia. Brolių laimė ir visi brolių žingsniai buvo tarytum jos pačios. Bet ir broliai nuikūs buvo vyrai!

Tačiau neišai buvo jiems lemta tekėti santarvė e gyventi.

Mai, kaip buvo. Kryževiai šarvotieji vienuoliai, apniko mūsų kraštą — žudė senūčius, plėšė iš motinų vaikelius, kalavijas ir ugnimi naikino visą ką tik raudamį Lietuvoj.

Taip darydami jie sukėi skelbią mūsų krašte Kristaus mokslą ir verčią lietuvius jį priimti.

Kęstutis Zemaičių kungaiškis, tuoj ėmė rinkti vyrus į kariuomenę. Beregim po visą Lietuvą girdeti buvo karo vamzdžiai: jais buvo šaukiama viso krašto kariuomenė į garbės laukus.

NIKO NEPASIEKE

— Manė sėkiai labai aukšti, — girdai vienas pensininkas.

— Ar pasieki bent vieną iš tu savo aukštųjų siekimų?

— Aukštųjų siekimų nė vieno nepasiečiau, — atsako paklaustasis.

— Tai todėl, kad tu jų ten nebuvai padėjęs...

GEROS SIRDIES

— Kodėl savo vestuves atidėjai po Velykų?

— Mui, nenorėjau sugadinti Petriui linksmų švenčių.

DAKTARO PATARIMAS

Restorano savininkas patėmijo, kad dingsta mazi šaukštukai. Vieną dieną bevaikščiojamas tarpe kostumerių jis pamatė, kad vyriškis dedas šaukštuką į kėsenę.

... į šventąjį karą. Vamzdžių skardos tuoj sukėlė, žinoma, visos karo žmones.

Toki karo vamzdžio skardą turėjo išgirsti ir tie trys broliai. Išgirdę pasibalnojo ty mo balnefišs žirgelius ir išėjo į karą. Seselė apšiverkė gaudžiomis ašarėlėmis, palaimino savo brolius ir tiek: krašto laimė ir gerovė juk brangesnė už brolius.

Pasibaigė karas. Kryževius lietuviai sumušė. Kurie liko gyvi, tie nieko nelaimėję grįžo, iš kur atėjo. Jų kalavijai atbuķė ir atsipė vėl sulindo į makštis. Mūsų karžygiai grįžo namo.

Bet kur dingo narsūs broleliai? Veltui ju laukia seselė: visi trys karo lauke krito; tik jų firga nebeteķė jojų parbėgo namo, i brolių kiemeli.

Susisielojusi lietuvaitė, nebeķėsi savo brolelių, apleido tėvo namus pasiėmė kritusiųjų brolių žirgus ir nuejo į giria baigti savo amžians. Ilgai ten ji brolelių gedėjo — verkė ir žinanavo. Pagaliau Dievas pasigėlėjo jos — pavėrtė ją gegutę.

Ir dabar pavasarį, tuo pačiu metu, kada žuvo jos broliai, skelbią ji visiems savo nelaimę, kukuodama verkia savo brolelių.

Kam Tamsta vagi švėtinus žaikus? — užklausė savininkas. — Visai nei: aš tik eku daktaro patarimą, kuris liepė man pa imti vieną šaukštuką, po valgio.

NERA KAM

Pasikalbėjimas įvyksta garniu lizde. Garnienė sako savo vyrui:

— O, kad koks garnys imtų iš atneštų man kūdikį.

— Kam švėtimo ieškoti, kuomet aš čia esu, — atsakė nusėbęs vyras.

PAIESKO ŽMONOS

— Pagasinau laikraštį, e, joi ieškau žmonos.

— Ir ko susilaukiai?

— Nieko. Beveik visi žodžiai: Prasdėda š'ais žodžiais: Ieškau tamsta žmonos? Imk mano!

SUPRATO

— Manė sūnus neteko 20 svarų po aklosios žarnos operacijos.

— Niekad nebūčiau tikėjęs, kad akloji žarna tiek svėrtų.

NEREKĖ

Lakūnas Kiela papasako'o toki incidentą: "Syki žydas su žmo na paprašė jo pavežioti lėktuvu. Paklausus, kiek kainuos, lakūnas atsakė žydui, jog, jei nerakši, tai bus du doleriai, o jei rėkauti, tai penki".

Nusileidus eemyn, lakūnas klausia:

— Na, ar smarkiai rėkiai?

— Norėjau rėkti, kai škrityo mano žmona, bet prisiminęs penkis dolerius, susilaikiau.

KIVIRČAI

Pas ponas Burokus tęsiasi nuolatiniai barmiai. Kai vyras pasakys žodi, tai žmona — penkiadešim.

Mažas Petrukas klausosi, o paklauso klausia tėvo:

— Jei būsiu geras ar priversi ir mane apšvesti?

Į OPERĄ

— Pasakyk, ponas profesoriau, ar tu savo balsu galėčiau patekti į operą?

— Beabejo, jei tik nusipirksite bilietą.

"GADZINKA" APIE MŪSŲ VEIKIMĄ

(Gaida kaip "Šalta žiemužė")

Mūsų tautiečiai išdidžiai nesė. Dėl nuogo kaulo tarp savęs pešas.

Bėnčiai, kivirčiai Vis neatslūgsta. Kur nepažvelgsi. Gindai tik rūgsta:

Mes proletarai. Jūs pakalikai. Jie laisvūmaniai, Mes katalikai.

Esi nemokša. Nuteptas mulkis, Tave per spaudą Kritikai "dulkins".

Jei kas draugioj Dirvonus ara. Ant lo kiekvienas Tik šunis karis.

O kas atmindams Gimtine šalį, Apmesti purvais Josios negali.

Ir kai pavojus Tėvynei gresia, Pagalbos rankų Skubotai tiesia —

Tas juodašimtis. Ne demokratas; Tam jau galvoje Gėd' aparatas.

Taip vienas kitą Peikiam, "voliojam" Ir brangų laiką Veltui eikvojam.

Pūkelis

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, aš nesuprantu, kodėl taip daug kandidatų prezidento pareigoms? Jie visi nori būti išrinkti. Demokratų partijos aštuoni kandidatai varžosi tarp savęs, varo agitacija, ragina piliečius už juos balsuoti. Kiek kainuoja suvažiavimai, televizija, spauda rankų bučiavimai, sveikinimai ir pan. Milijonai dolerių išleidžiama. Argi apsimoka?

— Matai, Tėve, pasiaukojimas savo krašto gerovei pinigais nepuodkamas. Kiekvienas kandidatas turi geru idėjų, todėl savo pasižadėjimus skelbia balsuotojams.

— Aš, Maiki, kitos nuomonės negu tu. Tu sėkai kad tikroji savo krašto meilė pinigais nuperkama. Kur tu rasi žmogų, kuris savo kandidatūrai išleis tris, sesius milijonus dolerių, nenotėtu tuos pinigus atsimti?

— Pinigai, kad ir nesugrįžtu, bet prezidentas tampa istoriniu žmogum. Tėve, Prezidentas rizikuoja ir gybybe. Žinai, kad vergijos šalininkai prezidentą Linkolną nužudė. John Kennedį taip pat nužudė. Prez. Reaganą peršovė. Prez. Nixoną Watergate taip sudirbo, kad jo karjera pasibaigė. Mūsų kraštą demokratijos ir laisvės kraštą, Balsuotojai gerai informuoti apie kandidatus ir jie balsuoja pagal savo pasirinkimą: už demokratą arba respublikoną.

— Tai kodėl kiti kandidatai, net visi seni, taip varžosi tarp savęs ir vieni kitus "prausia"? — Tiesi seniai jau pasitraukė iš varžybų, Tėve. — Tu mon galva sumaisėi? Lik sveikats o aš skubu į pas Andrejų maslionkų išgerti. — Iki kito karto!

• Kai kurios žmonos daug laiko praleidžia benešiodamos aš savo vyrams. Bet yra ir tokių, kurios eina ir savo vyrų paršvesti.

• Galima būti gudresniu už vieną ar kitą bet negalima būti gudresniu už visus.

• Yra kvailių, kurios linkinai kai užkrečiamos ligos.

• Žmogus, kuris netiki kitų protu, tas ir pats jo neturi.

• Senovės egiptiečiai tikėjo, jog saulė yra didele kietais, kuri padeda kas rytą dangaus žašy. Žvaigždės gi esančios išperėti žasiukai.

• Kol moteriškė jauna, jos kruostai raudoni, akys pilnos

— Aš žinau, kad taip buvo ir taip yra. Bet man rūpi žinoti, kodėl vyksta tokios varžybos, Maiki? Kai lietuviški klubai renka valdybą, tai ne su "pyragu" negali priprašyti, kad kas apsimintų pirmūninkauti. Aš manyčiau todėl, kad klubeliai pirmūninkauti nemoka algos, o pirmūninkas turi daug rūpestių klubo gerovei. Mūsų klubo pirmūninkas Petras Blekys jau dešimtą kadenciją baigia, o naujo pirmūninko vis nėra. Kai kas susirinkime pasiūlo kokį pėnsininką, tai tas atsako: laiko neturiu. Su sekretoriais nėra bėdos. Ačiū Dievui, rašytojų dar turime pakankamai.

— Tu, Tėve, nušnekėjai apie klubus, o aš apie Amerikos prezidento rinkimus. Prezidentas turi ryšius su visu pasauliu. Jis nuolat priištats prie darbo, jo gyvenimas nėra privatus. Politiniai santykiai su pasauliu, višaus reikalai, ekonominiai rūpesčiai. Reikia stiprių nervų žmogui, kad visa tai galėtų pakelti.

— Tai kodėl kiti kandidatai, net visi seni, taip varžosi tarp savęs ir vieni kitus "prausia"? — Tiesi seniai jau pasitraukė iš varžybų, Tėve. — Tu mon galva sumaisėi? Lik sveikats o aš skubu į pas Andrejų maslionkų išgerti. — Iki kito karto!

— Tai kodėl kiti kandidatai, net visi seni, taip varžosi tarp savęs ir vieni kitus "prausia"? — Tiesi seniai jau pasitraukė iš varžybų, Tėve. — Tu mon galva sumaisėi? Lik sveikats o aš skubu į pas Andrejų maslionkų išgerti. — Iki kito karto!

— Tai kodėl kiti kandidatai, net visi seni, taip varžosi tarp savęs ir vieni kitus "prausia"? — Tiesi seniai jau pasitraukė iš varžybų, Tėve. — Tu mon galva sumaisėi? Lik sveikats o aš skubu į pas Andrejų maslionkų išgerti. — Iki kito karto!

gyvybės. Už tai čai ir pasauli šypsoi. Gi sulaukus senatvės kuomet plaukai pražyla, veidas susiraukslėja, tuomet pasaulis į ją žiūrėdamas žiovauja.

• Ką daryti, kad maistas brangsta? Nieko. Dažniau laikykis į svečius.

• Gražinimas veido ir plaukų pasidarė dideliu bizniu Amerikoje. Kas metais moterys išleičia kosmetikai apie 200 milijonų dolerių. Vien tik plaukų priežiūra kainuoja virš 100 milijonų dolerių. Nieko ypatingo. Tik gaila, kad tie pinigai eina iš vyrų kišenės.

• Bijok šunies iš priešakio, aklio iš užpakalio, o blogo ėmo. gaus iš visų pusių.

• Aukščiau sakydavo, kad reikia atidaryti langus gauti tyro oro. Dabar pataria langus uždaryti ir neleisti užteršto oro.

• Vienas gydytojas pasakė: "Norint būti sveikam, reikia pašarinti sveikus tėvus."

• Jei nusikaltinai taip dides, ai greitai nusikaltėlių bus daugiau, negu padoriu žmonių. Dėl kišenvagių padidėmo, vienas m. du milijonus subprojektavo višas k'ėnes: iš vidaus.

• Kada vyras pretenduoja esąs švė žmonai iškikimas, jis yra melagis ar 73 metų amžiaus.

NERVAŲOS

Vieną kumutė klansia antros: — Pasakyk, mano brangioji, ar atrodo labai nervinga laikė savo šliube?

— Iš pradžių buvai nepaprastai nervinga, bet paskiau nurimai, kai tavo vyras pasakė "taip".

GERA SIRDIS

— Geroji poniute, duokite man "nikelį" nusipirkti kavos.

— Te tau dieduk.

— Ką, Tamsta davei du centu! Ką aš su jais darysiu?

— Atiduokit biednesniam: už save.

VAISINGUMAS

Vienas škotas apsilankė pas savo draugą Londone. Išbuvo savaitė, antrą ir šeimininkas pradėjo nerimauti.

Vieną rytmetį jis primena škotui:

— Ar nemanai, jog tavo žmona ir vaikai išsiūgo tavęs?

— Tikra tiesa, tuojau jiems parašysiu, kad atvyktų čionai.

GRAMATIKA

Mokytojas aiškino vaikams gramatiką. Jis pateikė ištaisyimui toki sakinį:

— Arklys ir karvė ganosi pievoje.

Paklausus ar yra klaida šiam sakiniy, mažas Petras atsistoja ventis su tokiu gyvūnu.

ir sako: — Taip Tamsta, moteriška lytis turi stovėti pirmoj vietoj, o arklys — antroj.

NEPRASĖ IR NEGAUS

Praeitam sekmadienį sutikau prie bažnyčios komunistą su dėžute, berenkant aukas.

— Na, kokiam tikslui dabar draugas kolektuojai? — paklausiau jo.

— Ispanijos katalikams.

— Ar jie jūsų prasė?

— Neprasė, bestijes; už taj ir surinktu aukų negaus.

ZVERVYNE

Vyras su žmona nuėjo į žvėryną. Moteriškė tuojau surinka: — Eik čia pažūrėti meškos!

— Bet man įdomiau žvalgytis į beždžiones.

— Ach, tu tik apie save rūpinies!

— Kada komunistas yra komunistas?

— Tada, kai sustoja galvojes... — Pagal Lenino poterių, kapitalizmas esąs baisesnis už visą pasaulio baisybes... Išvada tokia: komunizmas plikas, kaip tilvikas, nieko neraukia bijoti, tikta kapitalizmo...

— Turėtum imti pavyzdį iš kupranugario, kuris negeria per visą savaitę.

— Bet tu juk nenorėtum gyvinti su tokiu gyvūnu.

Eiliuota žemaitiška pasakaitė

Kad eilėmis, tai eilėmis!...

Kiškis eidamas vėžėmis kartą atsekė į kiemą,

(o tas buvo šalta žiemą),

ir įjėjęs jis į gryčią sėlino paskui, netyčia...

Kiškių niekas nepamatė, bet nebūtų ir suprastė,

kas po lova sujudėjo...

Kiškis, vargšas, ten stovėjo...

Sėdo valgyti jau žmonės ir iš jų menkos malonės trupinių šiek tiek nukrito ir po lova nusirito...

Kiškis trupinius surijo, nori artintis, bet bijo...

Taip jis vargšas išstupėjo, kol naktis visai užėjo...

Kai visi aplink sumigo, kiškui taip mintis įsmigo ant krosnelės pamiegoti, kad nustojo ir bijoti...

Ten vaikai keli gulėjo, kiškis šalia jų glūdėjo, manė sau vaikai per miegą, bet kai rytą jie nubudo, užklojimas kai sujudo, tai kiškėlis tą pajutęs šoko laukan kaip iššautas...

Motina dėl to patyrus pasakė iš kiemo vyrus: "Kas čia buvo, kas čia buvo!"... bet kiškėlis taip ir zuvo...

Arėjas Vitkauskis

KAIP AŠ TAPAU VILNIEČIU

Prof. Mykolas Biržiška

(Tęsinys)

Lapkričio 9 d. susidariusi Aug. Voldemaro kabinetui ir 11 dieną Tarybai jį patvirtinus, tuoj pasijutau virtęs švietimo ministerijos valdininku. Mat, jau 13 dieną J. Yčas paskyrė mane ministerijos patarėju (dabar sakoma: tarėju) ir mokyklų vizitatorium, tą patį dieną patarėju dar Marc. Šieškis, o kitą (14) d. J. Jablonskį patarėju, Pr. Mašiotą patarėju ir vizitatorium. Nors spaudoje buvo pranešta, jog aš esęs sutikęs dirbti švietimo ministerijoje, bet tiesą pasakius, niekas manęs nė neklausė, ir net po to dalyvaudamas keliose pasitarimuose su J. Yču ir kitais tarėjais J. Jablonskio lute, savo lėno nei pareigų nežinojau; patyriau apie tai tik lapkričio 26 d. "Lietuvos Aidiui" paskelbus ministerio įsakymą. Dar kiek, ir gruodžio 2 d. buvo man pavesta dar aukštųjų mokyklų reikalai ir atskiro skyriaus veikimo stribis, kuriai priskirta eksperimentinė psichologija, pedagogika, didaktika, mokyklų higiena ir sanitarija, jų slaptība ir niokso bei mokymo priemonių laboratorija. Apie visa tai paskaitydavau "Lietuvos Aide", bet atlinkauno darbo iš manęs vis dar niekas nereikalavo. Tačiau tuo metu jau turėjau darbo patioje Taryboje.

Dar spalio 28 d., prasidėjus naujai Tarybos sesijai, kurioje dalyvavo ir grįžęs jon J. Vileišis, buvo pavesta jam, dr. J.

Aleknai ir dr. E. Draugeliu kreipėsi į liepos 11 d. pasitraukusius tris narius, kad grįžtų prie bendrojo darbo. Skyriumi atsakydami, tie trys nariai, be gvi vieno vienodai reikalavo: kad būtų tuojau susaukta konferencija, demokratišku būdu visų gyventojų išrinkia, kuri išrinktų naują tarybą. Šioji pastatyta laikina Lietuvos vyriausybė, o tie dvi d. auge kuo greičiausiai šauktų kuriamąjį Lietuvos seimą; tuo būdu, manėme, sėkmingiau būtų galima atremti besiveržiantį Lietuvos komunistinį rusų ir dvarinikiškų lenkų imperializmą ir iš viso greičiau, tvirtiau susitvarkyti. Tačiau toliau mūsų nusistatymai nebuvo vienodi; pavyzdžiui, Narutavičius griežtai atsisakė grįžti į tuometinę Tarybą, o aš pasisakiau nevengsiąs su ja bendradarbiauti, jei ji tuojau panaikintų savo nutarimus, padarytus l'epos 11 dieną, ir nutartų tuojau šaukti konferenciją.

XI.2 Tarybai pasisakius nevykdysiant VII 11 nutarto Uracho kvietimo ir aiškiau nusistatius šaukti konferenciją, matydamas vis labiau kylantius pavojus Lietuvos nepriklausomybei ir suprasdamas kiekvieno nepriklausomiečio pareigą kuo gelinti ją remti, dar pasitaręs su P. Klimu grįžau Tarybon. Mano nusistatymą jis sureferavo "Lietuvos Aide" kaip nepartinio socialdemokrato, rishnio savo socialinę ideologiją su tautine, ir pasisakė kaip socialdemokratų srovės veikėjas su manim solidarizuojas. XI 26 Tarybos posėdyje ir pats gavau pasiūlymą neatstovaujant Lietuvos socialdemokratų partijos, iš kurios esąs išstojes ir kuri kitai nusistatanti, tad jokios partijos neturįs, tik norįs kiek galėdamas prisidėti prie kuriamojo darbo ir drauge su Taryba priešiškti pavojūi skilti Lietuvos visuomenei dviem priešingom ir kovojančiom šalim, vienai krašto vadovybei — dviem; krašto turejau galvoje darbininkų tarybų tvarka, kuriai linko jau ir L. S. D. P.

Pirmą ir tur būt paskutinį kartą savo amžiuje virtau parlamentininku! Kod ir pasisakęs veiksias savarankiškai, jutau betgi reikalą nors kiek palaikyti santykius su visuomene, su kuria šiaip jau, paskandęs nuo ru-

K. Sklėrius

Estės portretas

dens pasunkėjusiame gimnazijos darbe, bemaž nesueidavau. Tad ėmiau lankyti vadinamųjų nepriklausomiečių klubą, kuriame gan palaidžiai, neorganizuotai susirinkdavo po keliasdešimt, o gal ir daugiau dalyviu. Klubui priklausė Jurgis Šeulyas, Vladas Stasinskis, Mašiotai, bene taip pat P. Klimas, J. Yčas ir kiti, kurių tuo tarpu nestengiu prisiminti. Dienos darbo prievargintas, be to, nemėgėjas klausytis kalbų ir ginčų, klubu ne daug tepasinaudojau ir Tarybos darbe pats gavau orientuotis. Lapkričio 27 d. priimant Tarybon 6 gudų atstovus, kad ir uždaugelį jos narių gudams artimesnis vienas tebaslyau prieš jų priėmimą, motyvuođamas tai, jog jų tarpe esą žmonių, prieš kuriuos visados balsuosias; čia turejau galvoje Ivaną Luckevičių, kurio politinį vingrumą gerai žinojau, bet si dalies abejojau ir dėl Dominiko Siemaškos gudiškumo autentiškumo (mūsų spaudoje jis buvo keliamas lie-tuviu-gudu), tad dėl moralinės jo teisės atstovauti gudų tautai. Susilaikęs nuo balsavimo Don. Malinauskis panašiai motyvavo savo žygį, manau — dėl to pat Luckevičiaus. Lapkričio 28 d. Tarybai svars-

tant Lietuvos teismų projektą, kur 15 teisėjai privalą susikalbėti, be lietuvių, dar kitomis vienos kalbomis (lenkų ir žydų), siūlau pridėti — ir žydų. Tarybai mano patasias atmetus, prašau pažymėti bent spaudoje, kad įstatymas neatmetas jokios kalbos jame nepažymėtos. Tačiau gruodžio 11 d. priimant žydų atstovus jau ne tik teko man pasiklausti, kam jie atstovauja, bet ir nuo balsavimo susilaukyt (drauge su J. Vileišiu ir Dan. Alseika) dėl jų atstovavimo tik vienai politinei (šionistų) grupei. Daugiausia betgi dėmesie kreipiau Vilniaus universiteto projektui, kurio greitu įvykdymu nebūdamas optimistas, drauge betgi su kitais pripažinau politinį svarbumą jį priimant. XI 29 J. Yčiui jį įnešus Tarybon ir pareikšus vilties, jog nuo Naujų Metų universitetas galės veikti, tarp kitu ir aš gavau pareikšti savo nuomonę. Pasisakęs už tai, kad pirmas Lietuvos universitetas turi būti tikrai Vilniutuviu-gudu), tad dėl moralinės jo teisės atstovauti gudų tautai. Susilaikęs nuo balsavimo Don. Malinauskis panašiai motyvavo savo žygį, manau — dėl to pat Luckevičiaus. Lapkričio 28 d. Tarybai svars-

FLORIDOS LIETUVIŲ ŽINIOS

(Tęsinys)

Klubo sekretorė praneša, kad nariai, kurie dar neužsimekėjo nario mokestio už 1984 m. pradžiai tai atlikti ligi balandžio mėn. 30 d. Nario mokestis primamas sekmadieniais klube. Galima prisūsti ir pasū klubo adresu. Nario mokestis \$5 metams.

Klubo bibliotekos ir knygyno vedėjas J. Tacaras praneša, kad šiuo metu bibliotekoje yra 1,114 knygų ir 270 knygų po antrą egzempliorių. Pracinis metais buvę 67 skaitytojai, jie perskaitė 601 knygąs. Tikrumoje skaitytojų buvę daugiau, nes palimtas knygas dažniausiai perskaito visi šeimos nariai, net ir šeimos draugai.

Po sausio mėn. 14 d. klubo bibliotekai knygas padovanojo sekantieji asmenys: O. ir J. Pupininkai, Sinkus, O. ir A. Kindurijai, Gulbinskas, P. Zelba ir J. Pupelinė. Laukiama, jog atsiras ir daugiau aukotojų. Žinoma, yra kviečiami ir nauji skaitytojai. Juk sakoma, jog knyga esanti "geriausias tavo draugas".

Klubo knygyne yra galima nusipirkti naujai išleistų knygų. Gaila esą, jog tokios vertingos knygos, kaip "Kronikos" VI tomas, nesulaukia pirkėju. Tat, mielas lietuvi, dažniau žvilgtelki į stalą, apkrautą naujomis knygomis. Jei kartais turi atliekama centą — paaukoki jį lietuviškai knygai.

ALTO skyrius rengia gegužės mėn. 21 dieną solistės Aldonos Stempuzienės recitalį. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. ALTO skyr. v-ba

St. Petersburgo BALFo skyrius Nr. 143 šaukia metinį narių susirinkimą balandžio mėn. 6 d. 3 val. popiet Lietuvos klubui.

siūlomasis sociologijos skyrius būtų išskirtas dviem (istorijos-filosofijos ir teisių-ekonomijos), kad būtų atskirta lietuvių literatūra nuo lietuvių kalbos katedros, kad būtų įsteigta gudų literatūros katedra ir nebūtų pašalinta lenkų katedra, kaip St. Silingas, kad reikalavo, taip pat reikalavau latvių kalbos ir literatūros, pagaliau, kad profesoriai, dekanai ir rektorai būtų renkami, ne skiriami, kaip kad numatąs universiteto projektas.

(Bus daugiau)

be. Narius ir svečius prašome kuo gausiau atsilankyti. Skyriaus valdyba.

JAV Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos apylinkių valdybų ir atstovų metinis suvažiavimas šaukiamas š.m. balandžio mėn. 13 d. (penktadienį) 12 val. Floridos Lietuvių klube. Darbotvarkėje, be einamųjų organizacinių reikalų, bus įdomi Broniaus Aušrotos paskaita. Po suvažiavimo — pabendraavimas prie kavutės.

Kviečiame visus Lietuvos nepraleisti progos pasiklausti aktualios paskaitos ir skaitlingai atsilankyti. Apyg. v-ba

Tautos Fondo Atstovybės St. Petersburgo skyriaus kovo mėn. 21 d. Lietuvių klubo salėje suroštas Mirgos Bankaitytės koncertas ir aktorius - režisoriaus Petro Maželio dailiojo žodžio recitavimas pavyko labai gerai. Pirmoje dalyje per du išėjimus jauna graži kanklininkė Mirga Bankaitytė, muzikų Alfonso ir Onos Mikulskių mokinė, atliko penkis A. Mikulskio kūrinius, kurie nuskambėjo nuostabiai gražiai, o ypač "Girijos idilija". Trys lietuvių liaudies dainos, J. Svedo, buvo taip pat gražiai išpildytos. Mirga pradeda dainas aranžuoti ir tuo papildo savo koncertinį repertuarą. Šiame koncerte girdėjome jos aranžuotus du Pietų Amerikos kompozitorių kūrinius.

Aktorius - režisierius Petras Maželis labai gražiai paskaitė tris prozas kūrinius: knygnešio

Antanėlio monologą iš Kazio Inčiūros dramos "Vincas Kulirka", Tiesos monologą iš Grūso dramos "Tėvas" ir Jogailos laišką iš Sruogos dramos "Milžino Prunksnėj". Abiejų menininkų atliekamą programą sekė apie 260 klausytojų, priėmė labai šil-tai ir nepagalėję aplođismentų, o rengėjai apdovanojo gėlėmis.

Antroje dalyje TF garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas pasveikino susirinkusius ir trumpai nupasakojo TF organizacijos istoriją. Po to kalbėjo VLI-ko pirmininkas dr. K. Bobelis. (Lietuvių žinios)

Praeitą sekmadienį Lenkijos bažnyčiose buvo perskaitytas vyskupai laiškas. Vyskupai pareiškė, kad kryžius yra lenkiško nacionalizmo simbolis.

Saudi Arabijos tikybiniškai pataria krašto gyventojams nevažiuoti į Vakarus.

PRKITE JAV TAUPYMO BONUS

MEET THE CHALLENGE! SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD. Image of a soldier.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATORA, lietuvių literatūros, meno ir mokestis 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Macino, P. Jonko, V. Stankos, F. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilans straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kasubos, A. Rūkštelės ir A. Varnų kūrybos pėdsakais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių lokų pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų sventes, bėrli jū istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan tiems, gėrintis autorės puikiumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIEŠIO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūtko apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities lit-ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduođama tik už \$1.

LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamaliūno komial parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvės apskrėčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabalgoje duodami vitovardžių pavadinimai ir jų vertinimai į vokiečių kalbą. Laba sandingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių šemėlapis. Kaina \$4.

KA LAUMER LEMA, rašytojos Petronėlės Orinaltės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietas neprik. Lietuvoje ir pū malsiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras las ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a-furgio Jaišniko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir pos-kiją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$6.

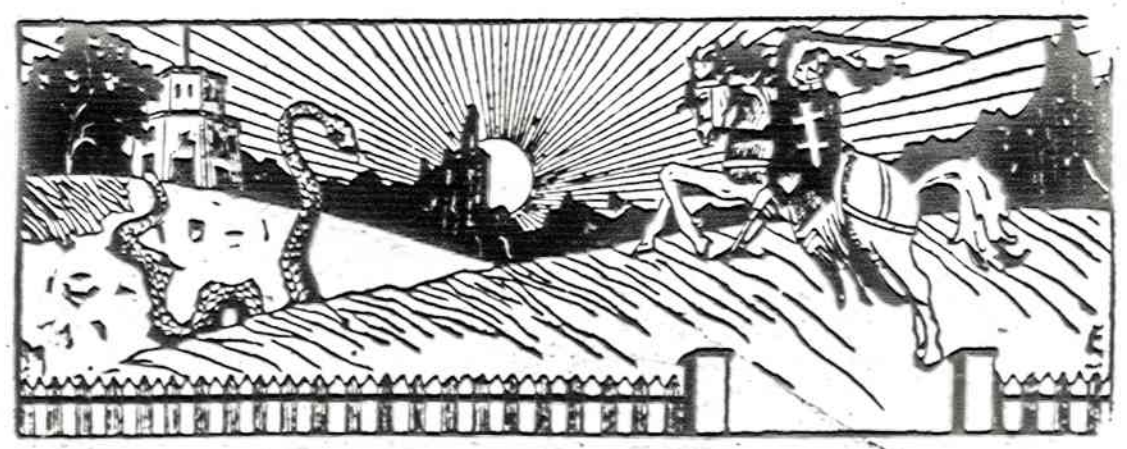
BATRINĖS NOVELĖS, H. Šešėnko kūryba, J. Valašič. portretas. 308 pusl. knygoje yra 30 sąmojingų novelių. Kaina \$3. Knygos gaminamos Naujlenos, 1789 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant palia, gėdėdė šilėnų pavarėdėmė šilėdėmė

GIFT PARCELS TO LITHUANIA PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. 2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787. Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių. Maistas iš Europos sandėlių. MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Cosmos Parcels Express Corp. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737 V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ 2759 W. 71st St., Chicago, Ill. • ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS. Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak. D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas. Tel. 476-2206

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus. SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba. SLA — išmoko daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams. SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA netieško pelno, nariams patarnauja tik savisaipos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000. SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, stekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai. SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams. SLA — knuop yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės knuop veikėjus. Jie jums mielai parėdėbės ir SLA įrašyti. Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001 Tel. (212) 563-2210

Inž. LIUDAS MIKSYS, 50 metų studijavęs, kaip IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunim ir prof. E. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir parėdė mums toliau studijuoti.

Kaina \$24. Kieti viršeliai. Pailtas \$1.

NAUJENOS 1789 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

By The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000

Postmaster: Send address changes to Naujienos

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

metams \$40.00
pusė metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:
metams \$45.00
pusė metų \$24.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsieniuose:
metams \$48.00
pusė metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

P pinigų reikia siųsti pašto Orderiu kartu su užskaymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:

metams \$45.00
pusė metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00

vienam mėnesiui \$5.00
Kitose JAV vietose:

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Poezija su apnuoginimo įvaizdžiais

Kažin, ar kas galėtų tvirtinti, kad lietuviai nėra gabūs. Ypač jų gabumai atsiskleidžia, kai jiems dėl kokių nors priežasčių tenka apsigyventi emigracijoje. Juk tikrai, jokia kita tautybė, kad ir skaičiumi daug skaitlingesnė, neturi išsiviję-tiek kultūrininkų, kiek jų turime mes, lietuviai. Užtenka tik atskleisti bet kurio lietuviško laikraščio lapus ir skaitai vis naujų solistų, rašytojų, poetų, poečių, paveikslų tapytojų vardus. Žinoma, skaitant jų vardus, širdį nusiaubia džiaugsmo jausmai. Ir kaip nesidžiaugsi, juk tai nušvitusios naujos mės "žvaigždės" mūsų varganoje išsiviskoje padangėje.

Neseniai mūsų spauda paskelbė labai plačią liaupsinimo propagandinę reklamą, kad ir vėl nuo Parnaso aukštybių nusileido Jaunimo Centro kavinė nauja labai šviesi, su naujųjų laikų poezijos tomu žvaigždutė — poetė Eglė Juodvalkė. Tai naujųjų laikų poezijos pionierė, nes jos vertintojai tvirtino, kad šitokia poezija neturinti bendro su praeitimi. Ir ji tiek genialai, kad Jaunimo Centran poezijos mėgėjams susirinkus, ją pristatydami, aiškino net keli literatūros žinovai.

Apie šią literatūrinę naujieną neperseniausiai rašė Clevelando Dirva ir Draugo kultūrinis priedas. Jame reporteris buvo smulkiai aprašyta, kaip buvo pristatyta tik ką atspausdinta poetės Eglės Juodvalkės genialioji poezija. Todėl, ją pristatant, nagrinėjo ir aiškino net kelias literatūros "žinovų". Bet tuos aiškinimus paskaičius, tenka tik tiek pasakyti: kokia poezija, toks jos ir aiškintojų aiškinimas.

Bet kas mus verčia ypač stebėtis, kad tokiai poezijai bei tokiems jos komentarams parodė dėmesio "Ateitis" literatūros fondas ir ateitininkai sendraugiai. Iš komentatorių pareiškimų atrodo, kad mūsų kultūriniam gyvenime tikrai nušvito nauja "žvaigždė", kuri padovanojo

mūsų išsiviskai visuomenei naujos dvasios poeziją. Pagal tokių literatūros "žinovų" aiškinimą išeity, kad jos poezija nustelbė net mūsų iškiluosius poezijos veteranus. Jos poezijos fone anie atrodo nublukę ne tik mintimi, bet ir forma. Atrodo, jų poezija jau tik seniena.

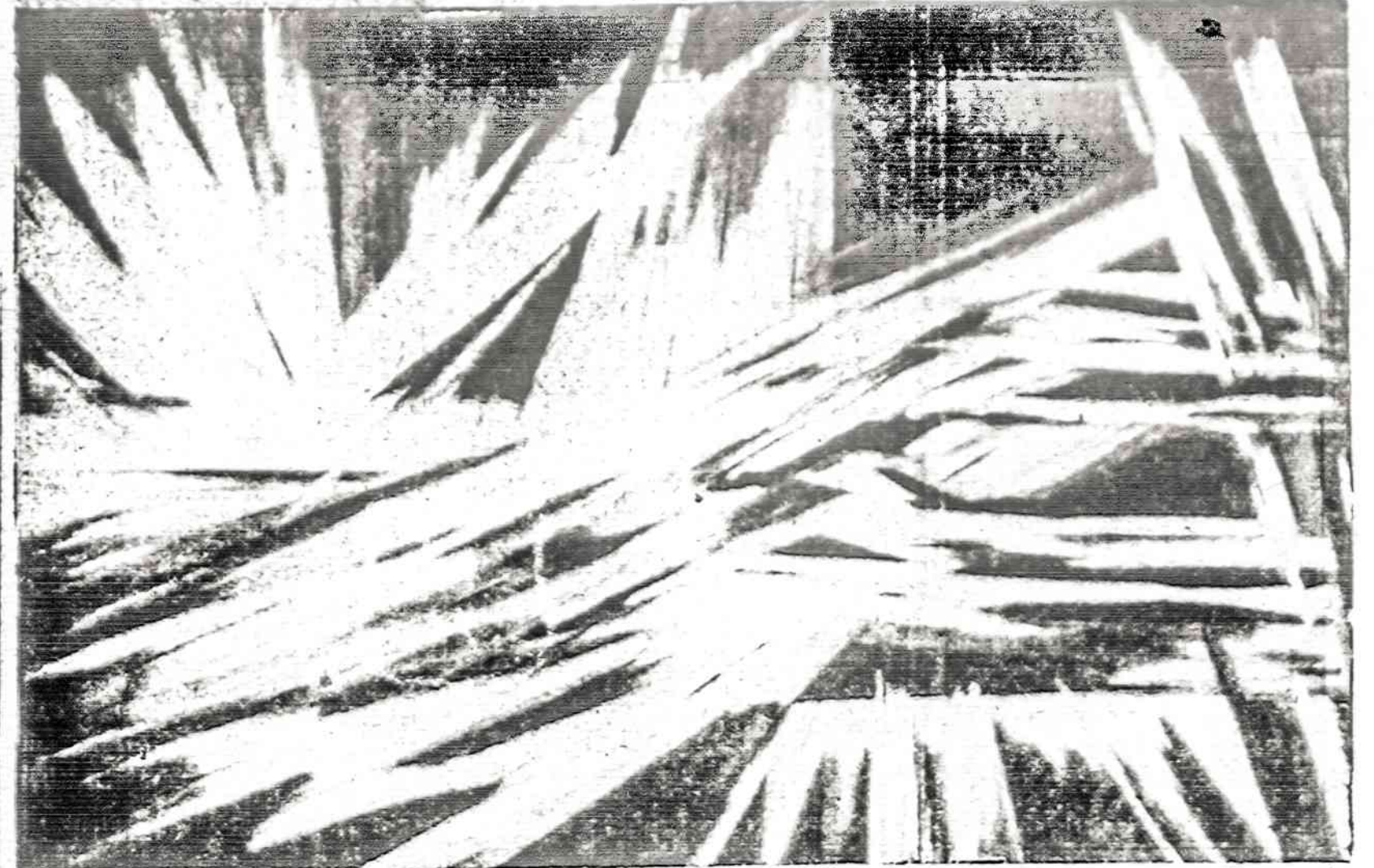
Ir tai dėl to, kad šios poetės poezija, anot Marijos Saulaitės Stankus tvirtinimo, skirta žmogaus vidiniam pasauliui. Tai tikra naujenybė — iki šiol poezijos mėgėjai nežinojo, kad mūsų iškilieji poetai rašė poeziją ne žmogaus vidiniam pasauliui. Be to, anot profesorės aiškinimo, jos poezija nauja, nes joje nėra beržų, kurie neuauga mūsų kieme. Ji ir išlaisvino lietuvišką žodį ir iš emigracinės tradicijos imituoti kitų mintis, prisiminimus ir eilutes. Jos poezija dar daugiau išlaisvino net iš retorikos varžtų. Jos žodis neiškreipiamas, nepavergiamas jausmui, skaitomas inspiravimui.

Profesorė Stankus Saulaitė tvirtino, kad Eglės Juodvalkės eilėraščiai tokie, kokiai būvis buvusi lietuvių poezija, jei Lietuva būtų buvusi laisva. Tokia poezija gimė tik penkiasdešimtais metais, kai tais metais gimė minėtoji poetė. Ji tvirtino, kad Eglės Juodvalkės poezija yra laisva, nes joje neskelbiama doktrinų, nesentimentalizuojama praeitis. Tai eilėraščiai laisvo žmogaus — moters, pajėgiantis visa nagrinėti tiesiai ir aiškiai.

Sunku suprasti, kodėl profesorei Saulautei užkliuvo sentimentalizuota Lietuvos praeitis. Nejaugi dabarties poetams jų širdyse mūsų tautos garbinga praeitis jau nesukelia sentimentų? Kažin, ar ši profesorė blaiviai pagalvojo, ką ji pareiškė Jaunimo Centro kavinėje. Juk jai patinka tokia poezija, kuri, matyt, nesentimentalizuoja Lietuvos praeities. Taip pat sunku suprasti, ką ji norėjo pasakyti tokiu tvirtinimu, kad mūsų poetai, rašydami poeziją, buvo laisvi. Kas gi juos varžė, ji nepasakė. Aš manyčiau, kad šiandien tik mūsų pavergtoje Lietuvoje poetai bei rašytojai yra nelaisvi, ir nelaisvai rašo. Čia išsivijoje yra neįtikėtina, net neįvaizduotina, kad poetas būtų suvaržytas — nelaisvas. Juk atrodo, kad ir Gintos Remeikytės niekas nevaržė katalikiškoje "Ateityje" atspausdinti Jonės pornografinę "evangeliją". Be to, kodėl profesorei nepatinka mūsų kieme augę beržai? Atrodo, kad toks atsiribojimas nuo gimtojo krašto, jo gamtos grožio, tai atsiribojimas nuo jo praeities, nuo istorijos. Tokį atsiribojimą net prievarta perša okupantas: pavergęs Lietuvą, išėity tada, kad ir mūsų tautos himnas yra pasenęs, nes jame pabrėžiama jos didvyriška praeitis, iš kurios jos sūnūs turi semti sau stiprybės.

Bet kas mus ypač stebina, kad taip aiškina profesorė, kuri, berods, turi kažką bendro su lietuvių katedra Chicagos universitete.

Po šių trumpų pastabėlių dėl tokių profesorės padarytų pareiškimų apie Eglės Juodvalkės poeziją, tenka dar paminėti ir kitų jos poezijos žinovų aiškinimus. Ypač negalima nepaminėti Gintos Remeikytės, kuri yra jau pagarsėjusi kaip "evangelijų" rašytoja. Ką ji išgyveno, paskaičius Eglės Juodvalkės poeziją? Ji išgyveno net tris įvairius įvaizdžius. Pirmiausia, pajuto apsinuoginimą klausykoje per išpažintį; po to, ji pajuto tokį apsinuoginimą miegamajame ir paskiausiai — poezijos recitalyje. Ir šie trys įvaizdžiai, rašo ji, paryškina įvairias apsinuoginimo dimensijas. Tai bent "poezija"! Remeikytė, ją skaitydama, jautėsi apsinuoginusi ne tik miegamajame, bet ir klausykoje išpažinties metu. Iki šio laiko literatūros žinovai aiškino, kad literatūra, o ypač poezija yra žmogaus dvasios praturtinimas, o Remeikytė, skaitydama Eglės poeziją, pasijuto be rūbėlių — apsinuoginusi.

M. Stankūnienė

"Gelmų pasaka" (Tempora)

VLADAS POZELA

KOVOS DEL SPAUDOS

(ATSIMINIMAI)

(Tęsinys)

Didysis Vilniaus seimas

1901 metų karas. Smūgiai, kuriuos caro valdžiai teko pakelti Mandžiūrijos laukuose, sukrotė mūsų tautą. Protestai, streikai, demonstracijos kilo visame krašte.

Prasidėjusio sąjūdžio aidai atėjo ir Lietuvon. Sujudo, sukruto krašto visuomenė. Po šimto vergijos metų sužibo jai vilis naujos, laisvos būties. Ką daryti? Dėl to turėjo pasisakyti Vilniaus.

Per amžius globęs kraštą, Vilnius gyvai atsiliepė: jis sutiko atvykusius atstovus, palydėjo juos per miestą ir plačiai atidarė miesto salės duris. Susirinko tokia gausybė atstovų, kad didžiulė salė negalėjo visu jų sutalpinti. Suregistruota buvo apie du tūkstančius žmonių.

Pasibaigė užtrukę frukcijų pa-

sitarimai. Atstovai nekantravo, laukė pradžios. Pagaliau pasirodė senyvas, apaštališkos išvaizdos, įstabus ponas. Tai buvo dr. J. Basanavičius, seniausias kovotojas dėl Lietuvos laisvės. Saftė nutilo ūžusi. Prabilo dr. J. Basanavičius:

— Gerbiamieji, ilgai lauktąjį seimą atidarau. — buvo jo pirmieji žodžiai. Jo kalba buvo trumpa, prasminga. Baigęs ją, jis palinkėjo suvažiuotiems geros sėkmės.

Po ilgokų ginčų buvo sudarytas prezidiumas, ir prasidėjo seimo darbas. Pirmieji seimo darbo žingsniai buvo sunkūs: pūburo kalbos! Vienos jų ilgos, kitų ramios, snaudulį keliančios, kitų griausmingos — visoki būta, įvairiai pasisakyta, visa tai priklausė nuo to, kas kalbėjo, kam kas skaudėjo, kam kas rūpėjo.

Va, kun. Būcys dėsto Lietu-

ir tai ne tik miegamajame, bet ir klausykoje. Bet ar tai nepurvina fantazija?

Ir tai reikiška, Eglė Juodvalkė tokia poezija "praturtino" mūsų lietuvių poezijos lobyną ir dar tokiais aiškiniimais. Betgi popierius kantrus, pakencia ir tokį literatūrinio aiškino nuosmukį. O vis tik reikia nustebti, kad mes, turime tokio lygio poezijos ir tokių aiškintojų, ir dar tokios poezijos garbintojų. Pasirodo, mūsų laikais jau nereikia gimti poetu, kaip seniau buvo sakoma. Juo gali pasidaryti net ir negimę tokiais, ypač tada, kai atsiranda tokių aiškintojų ir vertintojų, kurie tokia pristato Jaunimo Centro kavinėje.

A. Svilonis

DR. PRANAS SKARDŽIUS

LIEUVIŲ KALBA, JOS SUSIDARYMAS IR RAIDA

(Tęsinys)

Tokios lytis senovėje buvo ypač mėgstamos dėl to, kad esamojo laiko kaminiais tuomet buvo žymimas trunkamas veiksmas dabartyje, o aoristiniais kaminiais buvo reikšiamas tik paprastas ar grynai istorinis faktas, todėl jie visados būdavo nesudvejinti, pvz., sen. indų ādhat: "jis dėjo", ādat: "jis davė", āgat: "jis ėjo", āsthat: "jis atsistojo" ir kt.

Bet mes šitokią vartoseną esame beveik visai primiršę, ir todėl reduplikotinės esamojo laiko lytis iš mūsų kalbos vartosenos yra bemaž ko išnykusios, beturime iš viso tik padirbinius — šaknis ded- ir duod-, su kuriomis mūsų senovinėje raštų kalboje dar buvo sudaromos atematinės lytis: demi, desi, desti, deme, deste (iš "dedmie, dedsie, *delti ir kt.) ir duomi, duosi, duosti, duome, duoste (iš "dodmie, *duosie, *duod-ti ir kt.). Kilimo visos šios lytis veikiausiai yra kontaminacinės, būtent — demi, deme ir duomi, duome bus sąmysio keliu išriedėjusios iš ide. "dédhe-mi, dhedmes ir dēdo-mi, *dedmēs. Bet mes apie šitą darysena iš savo kalbos jau nieko negalime patirti: su "ingusios kalbos ded-, duod- nebūgalime dabar niekuo nebesistiečia nuo neš-, yed-, ir todėl pagal tai esame susidarę naujas lytis dedu, dedame ir duodu, duodame.

Bet mes ne vien tik priebalsinių kaminų veiksmazodžius esame gerokai pakeitę. — nemaža atmainų esame padarę ir veiksmazodžių balsinių kaminų daryboje. Pvz., ide. prokalbė buvo vartojamos dvi visai skirtingos galinės esamojo laiko vs. ir ds. tretiesiems asmenims skirti, būtent — eti ir -onti: sen. indų bhānti "jis neša" ir bhānti "jie neša", sen. vok. augst. birit ir berant t.p., lot. vehit "jis veža" ir vehunt "jie veža", sen. rusų neset "jis neša" ir nesut "jie neša" ir kt. Bet mes drauge su latviais šitą senovinį skirtumą esame išlyginę ir vartojame tik vieną galinę: jis neša, jie neša, jiedu neša.

Taip pat mes esame žymiai suprastinę ir būtujų laikų žymėjimą. Kaip rodo seniausias ide. kalbos, šitie laikai ide. prokalbė turėjo būti žyminių visai skirtingomis lytimis: plg. graikų imper. elaipon "pr. j'ai laissé", perf. lēloipa "aš esu leidęs" ir kt. Visai kas kita yra mūsų kalboje: senovinio aoristo mes visai nebepažįstame; jo vietoj turime susidarę visai naują ē arba o- kaminio būtajį kartinį laiką (pvz., nešė, suko); taip pat esame susidarę visai naujas būtojo dažninio laiko lytis su ypatingu formantu -davo, kuris tėra pažįstamas tik mūsų vieny, ir tai dar nevisos tarmės vienos; perfekta žymime sudėtinėmis lytimis — padedamuojų veiksmazodžiu: ir veikimaisiais būtojo kartinio laiko dalyviais (pvz., aš esu leidęs) ir t.t.

Pagaliau žymių atmainų mes randame ir kitose kaitybos srityse. Pvz., yra pastebėta, kad

senovėje vieni ir tie patys veikiamieji esamojo laiko dalyviai su formantu -nt- (pvz., nešas, tikis ir kt.) buvo skiriamai dvejosios reikšmės — būdvardinės ir prieveiksminės; bet mes, norėdami šitą reikšminį skirtumą aiškiau pažymėti, pastarųjų, t.y. prieveiksminės reikšmės, dalyvių vietoje ilgainiui esame drauge su latviais pradėję vartoti visai naujas lytis su -damas, kurių visi kiti indoeuropiečiai, jų tarpe ir prūsai, visai nepažįsta. Mūsų pačių kalboje šios prieveiksminės vartosenos pėdsakai bėra likę tik atskiruose sustingimose pėdsakuose, kaip antai: darų są daras (= są darydamas), kiek galis (= kiek galėdamas) dirb, srebju kaip nieko neišmanas (= kaip nieko neišmanydamas), rūpinasi kiek primana (= kiek primanydamas), tapės paklusnumi Dievui Tėvui net ik mirštas (= iki mirties, t.y. iki mirdamas; šis sakiny yra iš Daukšos postilės) ir kt. Kai kurios atmainos vyksta dabartiniiais laikais, bet mūsų pačių akivaizdoje. Pvz., dviskaita kaskart vis daugiau ir daugiau įseina iš vartosenos. Kiek daugiau ją dar vartoja šiaurės vakarų žemaičiai ir iš dašės vakariečiai augštaičiai; vėlesni kitar jos besotinkamas tik vienas kitas pėdsakas; kaip antai ryt. augštaičių tarmėse jau daug sakoma du ratai, su dviem ratais, bet parsinešiau du ratu (ir du ratas). Priešingai, Rytiečiuose dah plačiai vartojamas sakinyš, arba sąpūnas (pvz.: jis išėjo malkų piekinyš), žemaičiuose ir vakariečiuose beveik jau visai nebepažįstamas. Taip pat ir ryt. augštaičių tarinio vardininkai (pvz., jau reikia rugiai pjaūti) arba nie-

katrosios giminės lytis (pvz.: jų laukas ariama, Petronio mėšlas vežama, dobilai jau suvežta, seniau pušys buvę labai didelės ir kt.) vak. augštaičiams ir žemaičiams yra jau svetimi dalykai, todėl daug kas per nesupratimą tai laiko klaidomis ir taiso.

Taigi mūsų kalbos raida yra tikrai nepaprasta ir be galo įdomi: iš vienos pusės yra nuolat sudaromi nauji įvairūs dariniai, iš kitos pusės ilgainiui pasidariusios perdidelis įvairybės vėliau yra visai išlyginamos, vienodinamos, prastinamos. Tuo būdu yra ne tik išlaikoma nuolatinė mūsų kalbos vartosenos pusiausvyra ir apsaugoma nuo kokių nors kraštutinių iškvypimų, bet tuo pat metu yra siekiama ir jos tiesioginio tikslo — būti tinkama priemone ne tik atskiram individui lengvai pasireikšti, bet ir visai visuomenei be sunkumo tarp savęs susizioti. Ši tiesa ypač atsimitina rašytojams, kurių uždavinys yra mokėti tinkamai išreikšti savo individualybę ir tuo pat metu būti lengvai placiosios visuomenės suprantamiems, t.y. tikras žodžio kūrėjas turi sugebėti kalbinę įvairovę (Mannigfaltigkeit), kuri sudaro kiekvieno stiliaus pagrindą, harmoningai suderinti su vienvove, kuri visuomenei visados pasilieka artimesnė. Bet apie tai plačiau gal kada nors teks kur kitur pakalbėti.

(Pabaiga)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiūsimė poeziją, kai atsiūsite pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE: AKIŲ LIGOS
1907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tiesina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Valandos: antradi. 1-4 popiet,
ketvirtadi. 5-7 vak. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna aprauda
ŽEMA KAINA
Prilgam Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Seštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:28 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamas iš mūsų studijos
Marquette Parke.

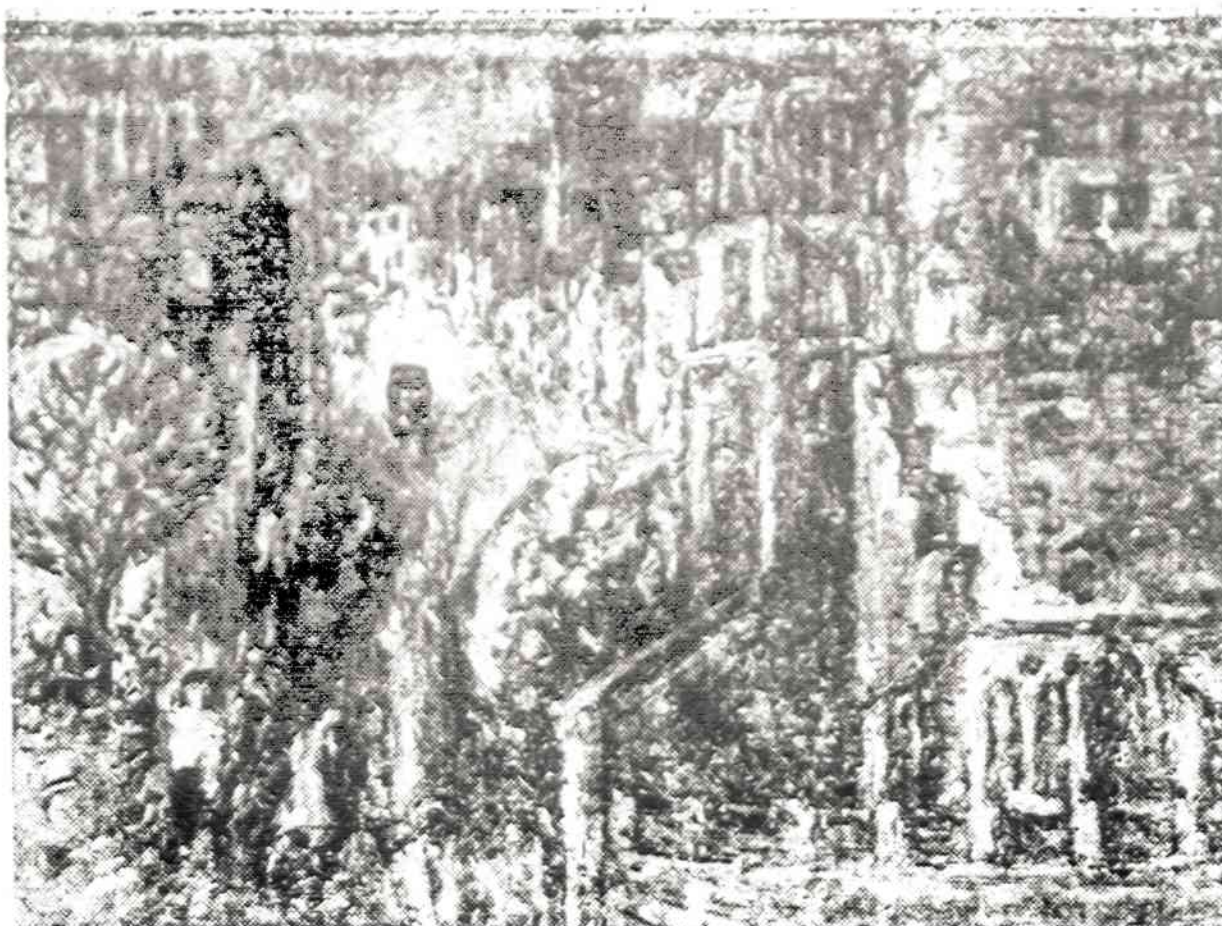
Adis — Aldona Deutras
Telef. 776-1542

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTIS
Programos vedėjas

Každien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakare.
Visos laidos iš WCEV stoties.
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
iš WFSB stoties, 1110 AM banga.
2446 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60639
Telef. 778-3374

LADYGA PAUKSTIENE

Kauno senamiestis (Tapyba)

PULGIS ANDRIUSIS

Kelionė per "nesikišimą" į Ispaniją

(Specialus laiškas Trimitui iš Viduržemio jūros)

(Tęsinys)

Įairūs tautiniai ir kultūri-
niai darbai reikalauja daug lėšų.
Dėl to kai kurie ir nusiskundžia,
kad nespejus paremti vieno da-
lyko, tuojais atsiranda kitas.

Taip, iš tikro, būna Gerašir-
džių, susipratusių lietuvių yra
ne daug. Ne kažin kiek turime
ir biznierių bei profesionalų, nes
lietuviai dar neįmoko remti sa-
vųjų. Todėl ta neskaitytina gru-
pė ir būna priversta pakelti vi-
są našta.

o Kompozitorius, kuris pa-
rašė "Home, Sweet, Home", vi-
są gyvenimą klajojo ir mirė Tu-
nise, šiaurės Afrikoje.

ENERGY WISE

Change the oil and
filters every 3,000 to
5,000 miles to avoid
wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

Fresh Cherries Nest In Summer Dessert

Northwest fresh sweet cherries are popular for fresh eating
right off the stem, but they are also great for creating luscious
breakfast like these Cherry Dessert Nests. Sponge cake cups frosted
with cream cheese and coconut are the nests for a spirited
cherry sauce.

This same cherry sauce can be used another time to spoon
over delicate crepes, or layer with ice cream in parfait glasses.

Northwest sweet cherries are on the market from mid-June
to early August. To make the most of this short season, use
fresh sweet cherries whenever the menu calls for fruit. And
freeze a supply while they're at their peak for use throughout
the year.

Cherry Dessert Nests
2 cups Northwest fresh
sweet cherries
3/4 cup water
1/2 cup sugar
2 tablespoons cornstarch
2 tablespoons water
2 tablespoons brandy, or
1/2 teaspoon brandy
flavoring
1 package (3 oz.) cream
cheese, softened
2 tablespoons sugar
2 teaspoons lemon juice
1/2 teaspoon grated lemon
peel
1 package sponge cake
dessert cups (6 cups)
1/2 cup flaked coconut,
toasted

Fill cherries. Combine cherries, 3/4 cup water and 1/2 cup
sugar. Cook 5 minutes. Blend cornstarch and 2 tablespoons
water. Add to cherries. Cook, stirring constantly, until thick-
ened and smooth. Add brandy. Cool. Combine cream cheese,
2 tablespoons sugar, lemon juice and peel. Mix until smooth.
Press outside of dessert cups with cream cheese mixture. Roll
in toasted coconut. Spoon cherry sauce into centers. Makes
6 servings.

Skurdu pagalvoti, kad tokį to-
limą kelią teko keliauti vien-
tam, jog portugalams prane-
sėm paskutines naujienas apie
ispanų karo pasilakymus. Taip
pat nesmagu pasidaryti, kai iš-
ėjau nieko nepesęs iš sukiliųjų
konsulato. Nieko nepadėjo įtik-
nėjimai, kad man terūpi patar-
nauti tolimos Lietuvos skaityto-
jams, kurie maitinasi visokių
šaltinių naujienomis. Turėjau
pagaliau įsitikinti, kad šiais lai-
kais reikia būtinai kur nors ki-
sti: į kairę arba dešinę pusę,
nes kitaip niekas tavo balso ne-
klausys.

Pačiame Lisabonos viduryje
puikūs viešbučiai. Čia mane
smurtu atgabeno vienas agen-
tas, nuo kurio nebuvo jokios vil-
ties išsivaduoti. Viešbučio val-
gomajame renkausi marga publi-
ka ir skamba visos pasaulio kal-
bos. Bet jų tarpe ryškiausiai
skiriasi ispaniškoji su vokiškąja.
Jauni, apvalūs vyrukai su falan-
gistių ženklukais čia gana linke-
mai leidžia puikias pavasario
dienes. Kas kelinta diena veidai
keičiasi, bet kalba lieka ta pati.
Lisaboniečiai pasakoja, kad dar
neseniai, visiems matant, didelės
vagonų eilės staciai iš uosto bė-
davo į aną pusę. Uniformuoti
ispanų sukiličiai dažnai atva-
žiuodavę čia praleisti atostogų,
saugiai atsikvėpti nuo nelabai
malonaus darbo. Portugalų val-
dantieji sluoksniškai taip laukia

madienis sublizgo ant baltosios
portugalų sostinės. Žaliuojan-
čiais kalnais su dideliu vargu
lipa viršum namų skruzdėlynas.
Mėlynuose Tejo upės vande-
nyse rintai riogso karo laivai,
sukeliojasi netekusios vėjo bu-
rės. Prie laivo pulkuojasi tikrai
pietuose įmanoma minia: sudris-
kusios motinos su kūdikiais, ne-
panašūs į žmogų jaunuoliai,
murzini vaikai. Šie skurdžiai,
kaip žuvėdrų pulkas, visokiomis
kalbomis krykštauja, maldauja
numesti centą, ar maisto lieka-
ną. Kalnuotais kalnais išsiiriame
vėl į Atlanto vandenyną. Kai kas
mėgina pasigirti jūros liga, nes
bangos visu siaubu pradeda
daužytis į laivo sonus.

Zvaigždėtam vakarui susira-
dus, dingo Portugalijos uolos,
pamažu rengėsi tekėti ir mėnu-
lis. Bet jam ne labai tereikėjo
tekėti, nes jūra ir taip jau buvo
gerai apšviesta. Visu portugalų
ir paskui italų pakraščiu, kaip
vilko akys spindėjo "nesikiši-
mo" laivai. Dvi raudonos ir
viena žalia zvaigždutė priminė
kiekvienam vandens keleiviui,
kad čia genau nesikišk, nes
baigsis patrankos šūviu, ar dar
kuo geresniu. Tai anglų ir pran-
cūzų šarvuočiai, kurie kiaurą
naktį vaikštinėja tiesia linija,
plieninėmis akimis besizvalgy-
dami nepaklusnaus balto, ar
raudono laivo. Ir tos vilko akys
eina nepaliaujamai, per kas ke-
lintą kilometrą, čia persimesda-
mi į vieną laivų kelio šoną, čia
į antrą. Tiek čia išpėjančių plie-
no gairių, kad ir pats Kristupas
Kolumbas nebegalėtų iškrauti
generolui Frankui pštaliųjų bei
sovinių. Mūsų laivo vairuotojai
džiaugiasi, kad jiems dabar pa-
tiems nereikia ieškoti kelio. Jį
nustato "nesikišimo komitetas"
plaukiojančiais švyturiais. Šio
nustatytojo tako niekas neturi
teisės pakeisti, nes tokiu atsi-
kimu gali ore pasmilti parako
kvapas. Todėl kapitonas savo
jūrlapiuose pieštuku turi nusi-
brėžę šį kelią, apsidintą geleži-
niais laivais.

Geriausia portugalų laikyseną
vaizduoja pirmas pasidarymas
Lisabonos anksčiau krautuvė-
se. Čia priversta galybė viso-
kiausių ženklelių, kurių tarpe
viešpatuoja sudėtinis atlapo pa-
puošalas: hitlerininkų svastika,
italų vėliava, ispanų nacionalis-
tinės spalvos ir portugalų vėlia-
va. Tokius ženklelius dažnai
matai bekebančius ant valdinin-
kų krūtinių.

Bet čia jau tuoj prasidėję ki-
šimasis politikon, kurio negeis-
damas norėjau patekti Ispani-
jon. Portugalai turi savo siel-
vartus, o prancūzai savo. Vieni
renia Franką, antri vyriausyb-
ininkus grynai savo santvarkos
sumetimais. Vyr iausybinių
laimėjimas Portugalijos dikta-
ūrai suduotų mirtiną smūgį, o
Prancūzijai Franko pasisekimas
taip pat nemielas.

O man buvo visai miela pasi-
svečiuoti linksmajame, gražia-
jame ir elgdingame Lisabo-
nos mieste, kol atplaukė didžiū-
nis italų laivas "Saturnia" ir už
nedidelius pinigus pasiūlė nu-
vežti ligi Neapolio, Saulėtas sek-

(Bus daugiau)

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORIN

Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Gausus R. L. B-nės Marquette Parko Apylinkės susirinkimas

R. L. B-nės Marquette Parko Apylinkės valdyba, kurią vadovauja mok. Antanas Repšienė, sušaukė informacinį susirinkimą Sv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Pirmininko pilna sala žmonių narių ir svečių. Susirinkimą atidaro, pasveikindama svečius ir narius, pati valdybos pirmininkė, pateikdama gana plačią bet idomią darbotvarkę. Atidarydama susirinkimą, pirmininkė pabrėžė, kad šis susirinkimas susideda iš trijų dalių: I dalis — informacinis susirinkimas, II d. — Jono Adomavičiaus paskaita sveikatos reikalais ir III d. — kava, kurią paruošė valdybos narės.

Susirinkimą pravedė pati pirmininkė, sekretoriavo valdybos sekretore Delfina Tričienė. Reikia pasiekti, kad netrukus ir svečių, kurie susirinkimui buvo pristatyti: dr. Kazys Šidlauskas — Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas; dr. Kazys Elingis; "Naujienų" redaktorius M. Gudelis; dr. J. Jonas Adomavičius; p. Kirvaitytė ir kiti. Iš toliau atvykę: Valerijonas Pocius Brighton Parko Apylinkės pir-kas, Antanas Dumčius — Cicero Apylinkės vicep. Taip pat buvo pristatyti kuo sti-

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$300 IKI \$1,000

New Yorker 4 dr. Sedan

BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • LeBARON
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"

4030 Archer — 847-1515

priau pasidarbavę ir nusipelnę Marquette Parko Apylinkės nariai kun. kan. V. Zakaruskas, inž. Domas Adomaitis, Ignas Petrauskas, inž. E. Jasiūnas, arch. O-waldas Tbiel, Balfo Marquette Park skyriaus pirmininkas Juozas Mackevičius ir daug kitų.

Toliau Centro valdybos kultūros komisijos atstovė dr. J. Dėnė, Denilevičienė padarė pranešimą: kultūros k-ją, Apylinkės tartininkaujant, ruošia du minėjimus: balandžio 8 d., tuoj po sumos, parapijos salėje Sv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimą. Pa-kaita skaitys istorikė p. Alicija Rūgūtė. Bus rodomos skaidrės iš Sv. Kazimiero minėjimo Romoje. Įėjimas laisvas. Visi kviečiami.

S. m. balandžio 28 d. Tautiškoje Namuose rengiamas a. a. dr. Vytauto Belčiūno 2 metų mirties sukakties minėjimas. Šiandieninė dalimi ir vakariene. Smulkiu bus paskelbta po Centro valdybos posėdžio, įvykiančio bal. 4 d. Sekantis punktas buvo Marquette Parko Apylinkės valdybos pristatymas, 1984 m. sausio 15 d. visuotiniame narių susirinkime buvo pririnkti keli nariai į valdybą, kuri savo posėdyje sausio 21 d. pareigoms pasiskirstė sekantiai: pirmininkė — Antanina Repšienė, vyk. vice-kas — Augustinas Paškonis, sekretorė — Delfina Tričienė, išninkas — Jonas Kreivėnas, vice-kas pareigumu reikalams — Juozas Bolgūžius, padėjėjai: Jūratė Jasiūnienė, Elena Mickuvienė, Stefanija Kaučiūnienė ir Pranas Adomaitis, vice-kas — naujų narių verbavimo Viktoras Kozica ir padėjėja — Joana Mikalauskienė, fotografas C. Genutis.

Po to, pirmininkė pateikė Apylinkės veiklos planą, sudarytą valdybos posėdyje vasario 28 d. Veiklos planas susideda iš 12 punktų: posėdžiai kartą į mėn. ar pagal reikalą; susirinkimai du: informacinis ir visuotinis; minėjimai — Motinos dienos ir

Romo Kalantos; parengimai — pavasarį gegužės, bent porą kultūrinių popiežių ir metinę vakarienę, kurią e bus pagerbti nauji t. y. šis metais įstoję nariai ir stambieji aukotojai (šimtiniškai vadnami); remti Tarybos, Centro valdybos ir kitų Apylinkių parengimus; moraliai ir materialiai remti VLIKą, ALTą ir BALFą; palaikyti glaudžius ryšius su kitomis patriotinėmis organizacijomis; aktyviai dalyvauti Pavergtu Tautu protesto demonstracijose, Dariaus-Girėno parade ir t. t.; aukomis remti savąją spaudą (Naujienas), radijo vandenėles (Aldona Daukus ir Brazdžionis), parapiją ir t. t.; stengtis kuo galima daugiau įrašyti naujų narių ir gauti aukotojų; teikti žinias apie Apylinkės veiklą "Bendruomenės Vagui" reikiamei kolegijai; nuoširdus bendradarbiavimas su Apylinkės nariais. Kreipti dėmesys į sergančiuosius, juos apžiūrėti ir lūginti. Mirus kuriam nariui, reikiama užuovuta šeimai, dalyvaujama šermentyse, atsisveikinti ir laidotuvsė. Tai toks buvo pristatymas veiklos planas, kuris visų dalyvių vienbalsiai buvo priimtas. Nesant klausimų, susirinkimas buvo baigtas. Reikia tik diduotis, kad susirinkimas praėjo sklandžiai ir kultūringai.

II-ji dalis buvo pradėta "Lietuva brangi", kurią atliko p. Kirvaitytė. Toliau sekė dr. Jono Adomavičiaus paskaita, kuri tikrai buvo labai įdomi ir naudinga. Po paskaitos dar atsakinėjo į klausimus, kurių nemažai buvo. Tikim, kad po paskaitos susirinkimo dalyviai jautėsi daug sveikėni ir jaunesni (nes aš taip manau). Dr. J. Adomavičius baigus atsakinėti į klausimus, pirmininkė nuoširdžiai padėkojo už tokią naudingą paskaitą daktarui, o taip pat ir p. Kirvaitytei už programos pavairinimą. Toliau pakvietė visus prie sumuštinio, saldumny ir kavutės. Dar gana ilgokai nariai ir svečiai šnekučiavosi įvairiais klausimais. Dauguma išėdami dėkojo už tokių kelių ir naudingą susirinkimą.

— Chicago's Lietuvių Spaudos klubo narių susirinkimas įvyks penktadienį, balandžio mėn. 6 d.

Prof. AD. VARNAS Ant politikos lakų (Grafika)

MENIŠKŲ KNYGŲ VIRŠELIŲ (EX LIBRIS) PARODA

Šios meno rūšies paroda prasidėjo 8 m. balandžio mėn. 2 d., kuri tęsis ligi to pat mėnesio 30 d.

Parodos vieta: 2153 West 111 Str. — The Beverly Art Center. Parodos pravedėjai ir aiškintojai:

Henrietta Vepštas, iš Beverly, ir jos brolis Vytautas Virkau, iš Downers Grove. Abu meninkai yra gimę buvusioje nepriklausomoje Lietuvoje.

S. m. balandžio mėn. 6 dieną (penktadienį) 7-9 val. p. p. Beverly Art Center patalpose vyks priėmimas. Kviečiami visi kas tik šios rūšies menu įdomiausi.

TRUMPAI

— Chicago's Lietuvių Spaudos klubo narių susirinkimas įvyks penktadienį, balandžio mėn. 6 d.

FOR THE SMILE OF HEALTH.

NEW ALL NATURAL... EXTRA GENTLE AND PREDICTABLE LAXATIVE

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight. Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

NAUJIENOS APLANKYS KASDIENĄ

Visuomenei ir paskiram asmeniui Naujienos dabar yra reikalingesnės, negu bet kada. Todėl šių Velykų švenčių proga Naujienų prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminiams, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

Naujienos padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą, nežiūrint nuotolių, ir bus ištikimu ryšiniu visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRASOM NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu \$45. Prašau siuntinėti Naujienas Chicagoje kaip velykinę dovaną metams (pusei metų \$24). Kitose vietose — \$40, pusei metų — \$22.

VARDAS, PAVARDE _____
NR. IR GATVĖ _____
MIESTAS _____ VALST. _____
ZIP CODE _____

Siuntėjo Pavardė, Vardas _____

Adresas: _____

7 val. vak. Lietuvio Sodybos salėje, osancijoje 6515 S. California Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes reikės daug ką aptarti. Valdyba

— Washingtono naujaitis darbo departamentą pakeičioj Tanila Russell, 21 metų. Sumlas josios vyras, 23 metų, kuris vėliau bandė nusizudyti.

— Gilės prezidentas gen. A. Pinochet pašalino grupę valstybės ekonomistų ir bandys prvesti reformas.

— Egipto karo jėgos pasiruošusios padėti Sudanui, jei prasidėtų neramumai, — pareiškė prez. Mubarakas.

— Siaurės Korėjos gangsteriai pagrobė Pietų Korėjos kino artistę, josios vyrą direktorių ir kitus keturis kino tarnautojus. Visi jie laikomi Siaurės Korėjoj ištisus 6 metus.

— Sekretorius Weinbergeris pranešė turkams, kad JAV nesirengia sumažinti teikiamos ekonominės paramos Turkijai.

— Pirmadienį sitchai New Delhi mieste suruošė demonstraciją prieš Indijos vyriausybę. Ji neturėjusi siųsti karių į Punjabo provinciją.

— Motina Teresė paneigė žinias, kad ji palarusi popiežiumi skirti moteris kunigais.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE | REAL ESTATE FOR SALE
Ramat, Zono — Parduviniai | Ramat, Zono — Parduviniai

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
5329 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE.
ČIA GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.
9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Dilelis butas savininkui. Geras investavimas.
3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow. Nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel: 436-7878

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

CONDOMINIUM parduodamas ar išnuomojamas su baldais. Vienas blokas nuo jūros, vienas miegamasis, vienas tualetas, valgomasis, salionas ir Florida room. 5555 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida. Kreiptis telefonu: 1-312-927-7220.

REPAIRS — IN GENERAL
Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečky
Tel. 585-6624

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"
Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgėsi ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ADVOKATAS
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
1649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Beštadieniais pagal susitarimą.
6406 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

and PLEASE make people more careful

6 — Naujienos, Chicago, 8, III. Wednesday, April 4, 1984

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausia Chicago's lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$18. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija